

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 7.6.2017
Sayı: 1235

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Günümüzde ve gelecekte yaşanılır bir çevreye sahip olma talebi çevreyi insanlığın ortak malı yapmış, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını da beraberinde getirmiştir. Çevre hakkına ilişkin olarak Anayasamızda ve mevzuatımızda hükümler olmasına ve bu hakkı kapsayan uluslararası sözleşmeler akdedilmiş olmasına rağmen, uygulamada bu hakkın görmezden gelindiği, Devlet eliyle ekonomi ve ekoloji arasındaki dengenin ekoloji aleyhine bozulduğu söylenebilir.

İnsan haklarının ayrılmaz bir parçası haline gelen çevre hakkının etkin biçimde kullanılmasının önündeki en büyük engeli Devletin uygulamaları oluşturmaktadır. Kanunen zorunlu olan Çevre Etki Değerlendirme raporlarını idari kararlarla işlemez hale getirilmekte, ekonomik gerekçeler öne sürülerek çevrenin tahribatına göz yumulmaktadır.

Bu nedenlerle çevre hakkı ihlallerine ilişkin sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Mehmet Gökdağ
Gaziantep 16
M. Ç. Palıdaş
Mehmet Tazel
Edin Hircan
Edirne 1
Ali Rıza
Kann Arslan
Denizli
İsmail
Ufuk Çelikkaya
Etiler
Mustafa Ali Balıoğlu
İzmir 11

Kadim Durmaz
Tokat 11

Öner Fethi Güner
Niğde 1

Mehmet Tazel
Balıkesir 11

Canan Yüceer
Tekirdağ Milletvekili

Ahmet AKIN
Balıkesir 11

Ceyhan Irgil
Bursa 11

Kemal Zeybek
Samsun 11

Birsen + Belkıs Şişli
Giresun

Sibel Şişli
İstanbul

Gerekçe;

Anayasamızın 56'ncı maddesinde "Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir" denilmektedir. Anayasa'da hüküm altına alınmış olduğu üzere tüm vatandaşlar dengeli ve temiz bir çevrenin alacaklısı konumundadır. Çevre hakkının korunması görevi ise devlet ve vatandaşlar tarafından ortak olarak üstlenilmiştir. Ancak çevreye ilişkin 22 uluslararası sözleşmede imzamız olmasına ve çevre hakkının Anayasal güvence altına alınmış ve Devlet'e buna ilişkin ödev ve görevler verilmiş olmasına rağmen, Devlet bu ödev ve görevleri yerine getirmemekte, aksine uygulamalarla çevre tahribatına yol açmaktadır.

Birçok projede zorunlu olan Çevresel Etki Değerlendirme Raporları idari kararlarla işlevsiz kılınmakta, doğal çevre rant politikalarına kurban edilmektedir. Bunun en belirgin örnekleri yeterli ve gerekli süreçler tamamlanmadan verilen termik santral ve hidro elektrik santrali izinleridir. Nitekim çevre üzerinde uzun ve kısa vadeli etkileri saptanmadan, Tekirdağ, Çanakkale, Konya Havzası gibi pek çok il ve bölgeye kömür yakıtlı termik santraller kurulması kararlaştırılmış, halkın itirazları dikkate alınmamış, bu projelere ilişkin olarak çevre konusunda çalışan STK'ların görüşlerine başvurma ihtiyacı bile duyulmamıştır.

Bunlara ek olarak Kamu yararı olduğu ifade edilen projelerde ÇED raporu aranmaması ve/veya ÇED gerekli değil raporu verilmesi rutin bir uygulama haline getirilmiş, birçok projede doğal çevrenin geri dönülemez bir biçimde tahribatına yol açılmıştır.

Çevre hakkının, yaşam hakkı, sağlık hakkı, sağlıklı ve temiz bir hava ve suya sahip olma hakkıyla yakından ilişkisi olduğu dikkate alındığında sürdürülebilir bir kalkınma politikasına temel olması gerektiği ortadayken, bunların görmezden gelinerek doğal çevrenin rant politikalarına kurban edilmesi Devletin varlık sebebini inkar etmesi anlamına gelmektedir.

"Bugünün gereksinimlerini, gelecek kuşakların gereksinimlerini karşılama yeteneğinden ödün vermeden karşılayan kalkınma" olarak tanımlanan sürdürülebilir kalkınma ilkelerinin devlet eliyle ihlali yalnızca günümüz toplumu için değil gelecek kuşakların haklarının da ihlal edilmesi olduğu gerçeğinden yola çıkıldığında uygulamaların değiştirilmesi gerekliliği de ortaya çıkmaktadır.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, çevre hakkı ihlallerinin çevre ve insan üzerinde yarattığı olumsuzluklara ilişkin sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin Yüce

Meclisimizce tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısını taşımaktayız.

